

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата плаћа се поштом или
унутрашњом непосредно админи-
страцијом „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, или отплатом поштом на
коју драго пошту, а
коме је паричије, г. Перу Гажа-
новићу, к. п. агенту у Котор,
Донеси се шаљу уредничку.
Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет црва-
ра по 3 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 2 новча.

ЗВАНИЧНИ ДИО.

Уговор о заштити права својно
књижевних и артистичних дјела,
између Црне Горе и Италије,
којег су ратификације измије-
њене 30 Јануара ток. год.

Његово Височанство Књаз Цр-
не Горе и Његово Величанство
Краљ Италије желећи обезбиједити
у Својим Државама права писаца
(аутора) на њиховим литерарним и
артистичним дјелима, ријешили су
да закључе у овом смислу, кон-
венцију и наименовали су за Сво-
је пуномоћнике, следећа лица:

Његово Височанство Књаз Црне
Горе Војводу Гавра Вуковића, Свог
Министра иностраних дјела,

Његово Величанство Краљ Ита-
лије Маркиза Франсоа Бианки де
Кастелбианко Свог изванредног по-
слашника и опуномоћеног Министра
код Његовог Височанства Књаз Цр-
не Горе, који су, пошто су саопшти-
ли један другом своја опуномоћства
најсна у доброј и законитој форми,
пристали на следећим чланцима:

I.

Влада Црногорска и Влада Ита-
лијанска обавезују се једна другој
да ће стати на пут, на свом земљи-
шту, незаконитој репродукцији ли-
тарарних и артистичних дјела, која су
публицирана на земљишту друге др-
жаве са задржавањем права писца,
исто као и представљама или изврше-
њима незаконитим драматичних и му-
зикалних дјела, припадајућих ауто-
рима једне од ових земаља, и резер-
вирати на земљишту друге; да ће
казнити прерадиоце и ауторе незако-
нитих репродукција и сувитне секве-
стрирати оригинале и копије неза-
конито прерађених књига такођер и
инструменте употребљене за неза-
конито прераду.

Члан II.

Ова конвенција биће ратифици-
рана а ратификације њене биће кроз
врло кратко вријеме измијењене на
Цетињу, и ступиће у живот мјесец
посље измијене горњих ратификација.

Члан III.

Ова конвенција трајаће десет
година и, ако, разумије се, не буде
одречена за ово вријеме, овај рок ће
бити продужен са године на годину,
све докле док једна или друга уго-
варајућа странка не буде је одрећи.
Одречање ће морати бити извршено
шест мјесеца пријед него рок истече.
У потврду чега именовани опу-
номоћеници су подписали овај уго-
вор и ставили своје печате.

Учињено, у два примјерка на
Цетињу 14 (27) Новем. 1900.

Вој. Гавро Вуковић (с. р.)

Бјанки де Кастелбианко (с. р.)

Convention pour la protection des
oeuvres littéraires et artistiques
conclue entre le Monténégro et
l'Italie, ratifiée le 30 Janvier a. c.

Son Altesse le Prince de Mon-
ténégro, et Sa Majesté le Roi d'Italie,
animés du désir de garantir dans leurs
Etats les droits des auteurs sur leurs
oeuvres littéraires ou artistiques, ont

résolu de conclure à cet effet une
convention et ont nommé pour Leurs
Plénipotentaires, savoir:

Son Altesse le Prince de Monté-
négro le Voïvode Gavro Voucovitch,
Son Ministre des affaires étrangères, et
Sa Majesté le Roi d'Italie, le mar-
quis François Bianchi de Castelbianco,
Son Envoyé extraordinaire et Ministre
plénipotentaire auprès Son Altesse le
Prince de Monténégro lesquels, après s'
être communiqué leurs pleins pouvoirs,
trouvés en bonne et due forme, sont
convenus des articles suivants:

Article I.

Le Gouvernement du Monténégro
et le Gouvernement d'Italie s'engagent
réciproquement à empêcher sur leur
territoire respectif toute reproduction
illicite d'oeuvres artistiques ou litté-
raires, qui publiées sur le territoire de
l'autre Etat, y auraient été déposées
avec réserve des droits d'auteur, de
même que toute représentation ou exé-
cution illicite des oeuvres dramatiques
ou musicales d'auteurs ressortissants à
l'un des deux pays et réservées sur
le territoire de l'autre Etat; à pour-
suivre les contrefacteurs et auteurs des
réproductions illicites et à saisir les
originaux et les copies des oeuvres
contrefaites, ainsi que les instruments
de contrefaçon.

Article II.

La présente convention sera rati-
fiée et les ratifications en seront échan-
gées à Cettigne, le plutôt possible. Elle
entrera en vigueur un mois après
l'échange des ratifications.

Article III.

La présente convention aura la
durée de dix ans et il est entendu que
si elle ne s'ra pas dénoncée à son éché-
ance elle se trouvera prorogée d'année
en année, tant que l'une ou l'autre des
Parties contractantes ne l'aura dénoncée.
La dénonciation devra avoir lieu six
mois avant l'échéance.

En foi de quoi les Plénipoten-
tiaires respectifs ont signé cette conven-
tion et l'ont revêtue de leurs cachets.
Fait, en double expédition, à
Cettigne le 14/27 novembre 1900.

(L. S.) V. G. Voucovitch

(L. S.) Bianchi de Castelbiancho

НЕЗВАНИЧНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Краљевски италијански двор
званично је саопштио својој влади
радосну вјест, да је Њ. В. Кра-
љица Јелена у благословеном стању,
што ће и у нашем народу изазвати
не мању радост него у италијан-
скоме.

— Њ. В. Књаз Мирко стигао
је ономадне на Цетиње са Ријеке

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 23 фебруара.

Очи политичког свијета вада су
упрте у Русију, као што у средњите,
од кога зависи свјетска политика; и
за то и каква ситуација, која се тиче
Русије, даје повода свјетској штампи
да се њом занима. Ту скоро је ми-
нистар финансија америчких Сједи-

њених Држава повисно царину на
руски цукар а руски министар фи-
нансија г. Вито одговорио му је пови-
шењем царине на амерички увоз
жељезних фабриката, па како су
Сједињене Државе у споразуму са
Русијом у великом китајском питању,
то су изјесни листови једва доче-
кали, надајући се отуда посљедица,
које би им добро дошле. Али им је
из Петрограда та радост убрзо била
побркана. „Торгово-Промисленна Га-
зета“, орган г. Ветса, овако је о тој
ствари проговорила: „У међународ-
ним односима Русије са Сједињеним
Државама одавна се установила при-
јатељска нота, која удара свој печат
да узајамне добре односе. Ако се у
тој пријатељској ноти чуо дисонанс,
то је та појава пролазна. На руски
цукар ударен је компенсационом ца-
рином на неправилној претпоставци,
да он добија тајне премије. Рјешив
се на ову мјеру против своје жеље,
секретар финансија Гедж обећао је
употребити све своје напоре, да се
што прије ријешити питање врховним
судом Сједињених Држава, и руски
министар финансија само највећом
жалости био је принуђен, у спора-
зуму са министром иностраних дје-
ла одговори на повишењем царине
на неке увозе из Америке. Безпоран
је факт, да Русија не исплаћује пре-
мије за извоз цукара, и негодовање
обију страна према мјерама са стране
Русије, изазваним другом страном, и
најпослије пријатељске везе обију
држава принуђавају очекивати скоро
рјешење овога неспоразума.“

Ного је исти лист друкчије про-
говорно на адресу грофа Вилова,
који је обећао њемачким аграрцима,
да ће повећати царину на увоз
жити при склапању нових трговин-
ских уговора. У чланку под насло-
вом: „Приправља ли се Русија ка
трговинским уговорима?“, напоми-
њући, да г. 1903 истиче рок уговора
са неким државама, „Торгово-Промис-
ленна Газета“ чини ово сравање:
„Тамо врше уплив преса, борба
странака, агитација, и влада је при-
нуђена прије уговора са иностраним
државама да се као договор са по-
литичким странкама и заран себи
руке да веже. Сасвим је друкчије у
Русији: овдје ништа мање влада не
проучава потребе и разматра захтјеве,
али поступа без притиска, руково-
дећи се општим народним добром,
које је брижно пажено срцем и умом
Господара. Наша влада не види
основа бескрајним изјавама у неким
државама о неопходности измијене
царинско-тарифних односа са Русијом.
Ма што обећали народу на том пољу,
руска влада неће допустити ни мисли,
да озбиљни државници имају у виду
Русију, као будућега исплатиоца тих
рачуна. Наравно, свака је држава
слободна лаћати се мјера, да подража
хлеб, којим се хране радници, али
независна и силна Русија неће пот-
писати уговора, који ће подлагати
нешце пољопривредне производе ви-
шој царини. Руски је хлеб потребит
свима индустријалним државама; са-
ми глас о забрани извоза хлеба из
Русије узнемирује сав индустријални
свијет. Русија се не страши да ће
остати без купаца и вада ће бити
слободна да бира најкорисније трго-
винске односе. Трговински уговор
је дјело двострано. Ако једна страна
е протекционом тарифом тежи да

ограничи увоз товара, она је заин-
тересирана да рашкри свој извоз.
Вољом Цара Александра III. Русија
је закључила трговинске уговоре
скоро са свим државама, и за уступке
Русији учињене облакшала је ино-
странима трговинско односе с нама.
То је знатно умножило измијену то-
вара. Осим тога, трговински уговор
опредјељава грађанске и друштвене
односе двају народа.“ И ту лист
овај набраја све користи, које ино-
странци црпе из Русије, особито
Њемци. „У срцу Русије, у Москви,
њемачка је колонија тако велика и
јака, да је по свој прилици једна од
највећих њемачких колонија. Осим
царинско-тарифног дијела, трговин-
ски уговор дотиче се и других ин-
тереса. Државе нам не пиљу само
товаре, него и своје бродовље, ин-
дустријалце, капитали раде код нас
и сабирају обилну жетву, што Русија
не чини у другим државама. Ко
громогласно објављује, како намијера
поступати односно увоза товара из
Русије — наравно зна, да прекида-
јући један конач уговора, потреса
и све остале чланке. Ма како Руси-
ја цијенила мирне трговинске уго-
воре, ако се намијера нанијети уштрба
њезнином земљопривредном произва-
ђању, она ће знати наћи саодго-
варајућу протугежу. Руска влада
зна, како је сплетена мрежа инте-
реса иностраница на руској земљи,
и они, који се занимају диобом коже,
не убивши још међеда, морали би
бити справни, да срету противника
и равноправнога и добро оружаног.
Руска влада нимало се не узнеми-
рује заграничном агитацијом, и справ-
на је да одговори на сваку репреса-
лију репресалијом. Она се мирна
приправља к преговорима на земљи-
шту узајамнога уважавања узајам-
них користи уговарајућих страна.“

Овај чланак учинио је велики
утисак у Берлину, и поласку генер-
ала Вердера у Петроград прими-
сује се дипломатска мисија у томе
питању.

Из Берлина је пуштена нијест,
послије извршених смртних казни у
Пекину, да је обустављен поход ње-
мачког фелдмаршала Валдерсеа на
Си-Ан-Фу, гдје се сада китајски двор
налази; али лондонски „Тајмс“ тврди,
да је тај поход само одложен, а да
се Валдерсе једнако справља на тај
поход, у колико прије што се сами
амерички посланици противно томе
походу. „Н. Времења“ то не вјерује,
јер осим америчког посланика ни
руски посланик не може допустити
тај поход у унутрашњост Китаја.
„Безрасудно је претполагати да го-
милама убијених, казнама, сличним
оним, о којима говори данашња де-
пеша и пријетњама похода у дуби-
цу Китаја намјером ухватити Цара
и његов двор може бити постигну-
то умирење земље и успостављање
пређашњих мирних односа. Само ће
злобу, мржњу за собом оставити
такво дјеловање, а то је рђаво јамство
за будућност. На такво подухвте,
као што је поход на Си-Ан-Фу, па
и на пријетњу тим подухвтом руски
посланик није могао пристати. Може
бити да савјет посланика сматра, да
Русија, која је извела своју војску
из Пекина, и оставила у њему само
стражу у својој мисији, и нема права
протестовати противно тог подухва,

пошто њене силе пеће у њему учествовати. Али је такав поглед сасвим погрешан. Кад би само једна ма која држава сама на свој рачун хтјела подићи војску на Си-Ан-Фу, тај корак морао би добити општу санкцију држава. У миру на далеком Истоку многи су заинтересовани, али поглавито Русија и нама вије све исто што мисле читати у сусједној нам царевини. Ако се китајски колос зблиља разбуди, ако четиристотини постој досада још мирног народа непријатељским валом заплусе иностранце, то ћемо ми више од свих пострадали. За то се ми и не можемо хладнокрвно односити ка експериментима, који се покушавају над Китајем грофом Валдером и пристајућим уз њега дипломатима.

Прашка „Политик“ у једном оштром чланку доказује варварство павршених смртних казна у Пекину, које осуђује савремена просвјета, па овако завршује: „Никоме неће ни па памет доћи да та грозна дјела оправдава, али многи сумњају, да ли ће се на тај начин Китајци преодобити за јевропску културу. Зна се, које су силе тај начин наметнуле. То су ове силе, чији су суверени скоро посјете извијенили. Америка се удаљила од концерта. Русија и Француска на други начин су своје интересе обезбједиле. Трећи у савезу освете, Јапоци, не стоји у обичају културе много изнад Китаја. Овај је тројни савез побједно. Сајетски маршал Валдерс, који му на челу стоји, истина неће ловориком, али хоће одијеченим главама овјочати се. Што је у Китају у име инглеско-њемачког савеза учињено, оба су народа одговорна и они ће морати посљедице сносити. Контури нове јевропске конституције појављују се на политичком обзору јасно, који — како се види по њеким појавама — већ оба савезника узнемирују.“

Петроградско „Н. Време“ о новом италијанском министарству пише: „Занардолијево министарство прво је министарство састављено при Краљу Виктору Емануилу III, и с тога оно и привлачи општу пажњу. Пресједник министарства пет пута је био министром, а ово је први пут премјером. Интересно је то, што је он све своје младе године посветио ватреној анти-аустријској агитацији. Нови министар иностраних дјела, г. Принети, вазада се сматрао противничком тројног савеза. И ако је у италијанским владиним органима било изјављено, да ће поставити чланом министарства, г. При-

петти оставити на страпу своје симпатије и антипатије, и да ће водити политику државну искључиво у државним интересима, питање је баш у томе, у чему се састоје државни интереси. Ако се под њима разумије добростање земље, може бити баш да се треба одрећи савјетовања у тројном савезу, који није ни мрве увелично политички значај Италије. Дјеловање пак њемачких аграраца у садашњој доба, да се измени царинска тарифа, изазвало је силно негодовање у Италији. И сами владини органи живо одобравају положај, који је Русија заузела према томе питању. Све јаче и јаче подижу се гласови против Њемачке и против даљег продужења савеза, ако се ученике у њему не услови трговинским уговором, корисним за Италију. У доба овог анти-њемачког покрета у Италији држање новог министарства у томе питању имаће огромни значај. Хоће ли нови кабинет остати покорном слугом политичке комбинације, у којој је до сад била Италија, или ће он поћи новим путем, који више одговара захтјевима живота, — то ћемо брзо знати.“

КУД НАС ВОДЕ АЛКОХОЛНА ПИЋА ИЛИ АЛКОХОЛ!

КАО НАЈГЛАВНИЈЕ ХИГИЈЕНСКО ПИТАЊЕ.
(повећано напредку „Добре Пале“) написало Др. Ј. Кујачић.

Salus publica suprema lex esto.

Према савременом стању научне равнотеже нема сигурно ни једне науке у цијелом обиму човекова знања, која би имала опширнији дјелокруг и задаћу од хигијене. То је наука, која обухвата све остале науке, у колико се оне тичу човековог здравља и живота. Она нас учи, како ћемо извући без штете из њих само оно, што може користити нашем здравствено-животном интересу. Упоредо с тим хигијена, као наука о чувању здравља, мора да се брине у оштећеном, што долази, било на који начин, у додир с човеком и његовим животом. И рана и пиће и ваздух и стањени и одједа и радња ма ког карактера, — све је то стављено дакле у посао и задаћу хигијене; она све то мора да види, прегледа и према томе упути, како треба човек да живи.

Није дакле тешко према томе појмити, да у области хигијенског рада спадају многобројна и по својој форми и карактеру веома разноврсна питања. Једном рјечи не се тиче цијела природа, у колико она стоји у животни одношај с човеком. Така опширност и богатство разнолике грађе и чини, да како, да се хигијена још сматра неразрађеном и неустановљеном науком без утврђеног права и закона, што баш и чини науку науком. Уз то јој се још много пребацује, како улази у област других природних наука и служи се у свом раду многим из њихових начина и помоћних средстава. Овако претендирање нема никаквога практичнога значаја, пошто тако-

дозволу, да и он може ићи с Кадри пашом на Црну Гору, нудећи Турцима своје услуге. Турци га радо приме и позову Темен-сфендијом и по његовој предлози, узму мање војске а више топова. Он је за све то извистио Њазу Данила, а у Црну Гору се прочуло да се је потурчио мој брат Перо. Кад са као племенски капетан пришао сам баталеоном прео Цетиња, рече ми Њазо Данило: „Ајде Боко, а Перо ти се потурчио.“ Ја му одговорих: „Ако га издје опазим завају га на мегдан, нека објие војске виде како дијеле мегдан два брата, један Србин а други Турчин.“ Истина нијесам могао па лицу Њазу Данила опазити оне његове природне лутине, према тако нечовјечном дјелу, али ипак нијесам нискоје стране разумио, да се Перо као ухода налази у Турској војсци. У оном великом броју на Граховцу 1 маја, пошто сам већ посјекао два Турчина, с трећим сам се у коштац уфатио, а да не потрефи мој ваљани онда барјактар Боко II. Вукмаровић, који ме спасе од мог супарника, Бог зна нашто се шћаше свршити. По свршеној битки чујем о мисији мог брата, који бијаше прије неколика дана умакао из турског табора с Клека.“

Поп Боко се особито одликовао год. 1858 у боју на блату, гдје је као орао летио блатом зеленијем, а бесмртни Велики Војвода Мирко у свом „Јуначком Споменку“ пјева овако тај догађај под називом „Освета попа Радосава“:

„Нила нито ријечки главари
у мекану Јокићеву Луке,
у то дође Боко капетане,
Лјело му мјесто начинише;

позајимање нимало не квару и не бржа рад ни физиолозији ни физици ни хемији, с којим баш у томе погледу хигијена највише посла има. А право рећи, кад би се свакој појединој науци одузело, што с истим правом присваја друга, све би науке, па можда и сама математика, изгубиле то име и постале би нешто тако неодређено, да се ни назвати никако не би могло. У природи је све у такој тијесној међусобној вези, да се никако не може поставити тачне границе оидје, гдје се једно свршава а друго почиње. Све у природи чини једну нераздирућу цјелину, а подједе су мање више вјештачка појава, коју човек израђује ради бољег свог оријентирања.

Хигијенска грађа по својој разноликости изазива и веома разнолике радове и обрађивања, те баш није најлакше изабирати из ње питање, које би било најпрешније и према дотичним приликама најважније. Питање је свако у своме правцу важно, па бирати није никако ни потреба, требало би узети с реда ма које или бар, које је са субјективнога гледишта најближе и најгодније.

И ја ћу држећи се тога да говорим по могућности о изабраном овдје питању. Оно не само, што је мени субјективно најгодније, него је, надам се, по свом карактеру и значају, ако не баш најглавније, а оно једно из најглавнијих питања из цијеле хигијенско-друштвене области. Ја ћу у осталом већ у напријед рећи да ово питање није никаква новост и да се оно и прјег мене расправљало у разним облицима и правцима. Мене је на овај посао побудила не толико корист, коју ћу ја допринијети овога пута својим радом, колико жеља да напоменем својим недостатцима много спремицијом својим друговима, е да би они и боље и тачније изнјели и обрадили ово или овако питање. Свој рад ћу у напријед осигурати од сваке критике оном старом латинском изреком „In magnis et velle satis“.

(Наставиће се.)

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Нове књиге.) Примили смо сљедеће нове књиге на приказ:

Пољопривредни календар за просту 1901 годину. Издање Срп. Пољоприв. Друштва. Година XIX. Уредио Паја Т. Тодоровић. Цијена 50. Биоград, државна штампарија 1900

Ова златна књига заслуживала би да се рашири и по Црној Гори, док се удеси слична за наше прилике; јер нас она учи и опомиње кад и које све послове у домаћу треба да вршимо. Обрађамо пажњу на ову тако корисну књигу наших учитељских и свештеничких удружења, која би могла из ње црпили благо поуке за наш народ.

Неколико дана по српским земљама. Мрвице из „Јавове торбине. Чист приход намијенен фонду за подизање болнице умоболних. Никшић, нишњика акционерска штампарија, 1900. Цијена 35 новчића.

Онај путопис је прештампан из подлисека бившег „Оногоста“, и писац је добро учинио, шта га је засебно прештампало, јер је овом књижицом пружио нашој читалачкој публици и пријатне и корисне забаве. Писац нам ту налаже своје усмелене, утичке и опаске са пута од Цетиња до Српских Карловаца, па отоде преко Новог Сада, Сомбора и Фрушке Горе, и повратак

Сједи Боко међу главарима,
А Срби му дају пити вина,
Вино пију, разговарају се,
А највише збору за јунаштво;
По говори Боко капетане:
Чујте мене, ријечки главари,
Ја сам сада са поља Цетиња,
А глас дође на Бјелопавлића,
Да су Турци вјеру претурили,
И посјекли сивог сокола,
Радосава попа Радосава.

Но на ногу моји соколови!
Да идемо да га осветимо;
По је њега мукна осветити
Без цара лаше ал' веира....

Даље потомству да га спомине за довијек пјева:

Кад то виђе Боко капетане,
Он повикну младе цеклиане:
Јуриш замком у њихове заје,
Па што коме Бог и срећа даде!
Тек ускочи ухвати Турчина,
Па му русу посијече главу;

То је неуведи дјавор-вјенац на гробу врлог покојника.

Год. 1859 био је тјелохранитељем Њазу Данила. Год. 1861 послат је да у Крњице, Краињу и Шестане диже и буни против Турака, лично учествујући у првим редовима витешких бораца и боју на Крњицама.

Од 1863—1866 год. био је при Двору Њ. Кр. Висок. сретноладајућег Господара, који увиђајући у њему карактерна, мудра и узорита Црногорца, посла га 1866 год. за капетана црногорског у Цариград, који су у оно вријеме вршили и политичке послове — који су положај прије њега заузимали поп Марко и Перо Пејовићи.

преко Босне и Херцеговине. Са пута по овим српским земљама тако блиским срцу нашем, а ипак тако удаљенима, одијеченима од нас, мора нас све интересирати што нам писац прича, па биле то и најситније мрвице. Зато препоручујемо ову књижицу, коју препоруку удвојстручава племенита намјена чистог прихода њеног.

Значење драме Бургграф (Burggraf) для германизације средњег Европа, Варшава, типографија варшавског учебног округа Краковског — предмете, Нр. 3. 1901. Цијена 20 коп.

Чехи — Апостоли варварства Постављају Теодору Моммазену. Др. Јосиф Пекар. Переведљ сь разршенијом автора Ф. Ј. Јареш. Киев, типо-литограф. Т.—на И. Н. Кишнеревъ и Р^о. Киевское отд., Караваевская ул. г. Нр. 5 — 1901.

Обје ове књижице су врло важне за сваког ученог Словенина, који прати борбу наше западне браће са германством; и још су радоснија појава, као доказ буђења јавног мњења у великој и братској Русији у вријет изложеног Словенства германској опасности.

(Нови часописи.) На ниже доноси позив на претплату на „Српски Књижевни Гласник“, који је већ почео од 1 фебруара у Биограду излазити. Око њега су окупљене најбоље књижевне и научне млађе стале у Краљевини, и то му је најбоља препорука. У првом броју доноси: једну слику са далматинског острва од С. Мативуља, почетак превода једне приповијетке Вл. Короленка, почетак чланка Књижевни Листови од Богдана Поповића, почетак чланка Конференције Мира од дра В. С. Вељковића, некролог Краљице Викторије од дра Драгута Павловића, књижевни преглед (српска књижевност у г. 1900) од Ј. Јовановића, научни преглед (егзактне природне науке у XIX. вијеку) од дра Св. Радовановића, позоришни преглед (поглед на данашње позоришне прилике) од Драг. Јанковића, оцијене и прикази (српско-хрватски нагласак у југозападним говорима од дра М. Решега) од Ј. Стојановића, и разне биљешке. Као што се види, садржина му је разноврсна, пуне од савременог интереса.

Такођер од 1 фебруара и у Биограду почело је на ново излазити „Коло“ књижевни и научни лист Дан. А. Живљевича, на ком ће и даље радити његови стари сарадници. Изазиће два пута мјесечно у свескама од четири табака, а цијена му је до краја године 12 динара, и саразмјерно за по и четврт године. Садржина му је прве свеске и разноврсна и богата, и према првоме часопису, рекли бисмо да је „Коло“ намињено више широм читалачкој публици.

Дошла је прва свеска „Бетопнеа“ Матице Српске у новом облику, и доноси једну цртину из Лике од Буда Будисављевића, младог приповиједача, који је већ стекао лијепо име у нашој књижевности, и неколике пјесме „Из мог свијета“ од Свет. Стефановића. Ако се не варамо, ово је први пут, да се онај млади пјесник појављује, и то тако, да ће читалачка публика с интересом очекивати даље његове производе. Ако се паузу неки записи из г. 1848 и 1849. остало је све критика, из које између осталог дознајемо, да је проф. Анд. Гавриловић написао и прошле године издао књигу о Светом Сави, 220 VIII. страница, и другу о Доситију Обрадовићу, 236 страница, обје књиге тако потребите раскомаданом народу.

Исте 1866 год. слат је политичком мисијом у Мисир, гдје се бавио 4 мјесеца; вративши се опет у Цариград, гдје се је бавио до 1868 год. вршећи часно и примјерно свој задатак на потпуно задовољство свог извешног Господара.

Год 1863 вративши се у Црну Гору, произведен је за протојереја, по смрти свог ђеда познатог попа Андрије.

Од 1868—1871 год. слат је државним пословима политичког карактера у Скадар, Арбанију, Ст. Србију и Херцеговину, а 1871 год. кад се преустроило војничко уређење наименоват је командиром цеклинским — а до тада су капетани вршили како грађанске тако и војничке дужности.

Год. 1873 поново је послат за катаната у Цариград, а при крају 74. године вративши се опет је наименоват командиром цеклинским.

Потоњег црногорско-турског рата био је све командиром баталеона цеклинског, као орао летио на све стране, а особито вјештину показао је на Фундини. Рогамима и при заузећу Улицца; то ће му историја рата признати.

Међу његове прибиљешке налазе се биљешке из потоњег рата: потанко описано бојеви у којима је његов баталеон учествовао, војници по јунаштву и заслугама подијељени су у 4 класе, имена погинулих и рањених, и у ком боју и све што се односи к томе.

Како среће да су сви командири овако биљешки — ратна би историја готова била.

Као племенски капетан, као војнички командир, као владин изасланик, поп Боко је служио часно и поштено, војевао храбро

ЛИСТАК.

† ПОП БОКО ПЕЈОВИЋ.

О животу и раду пок. Бока попа Пејовића добили смо сљедеће податке:

Овај заслужни Црногорац родио се априла 1835 год. у честитој и заслужној кући Пејовића. Основно образовање добио је у манастиру Ђелији у Доб. Селу и на Цетињу. Блаженопочивши Петар II. рукоположио га је 1846 год на Цетињу, гдје се је неколико година бавио учећи се у у црквеном знању.

При другој опсади града Жабљака учествовао је као лични јунак од својих 14 година, и изгубио десно око.

Поп Боко као младић изишао је на глас са свога прегнућа и јунаштва, са свог доброг и поштеног срца, те блаженопочивши Њазо Данило увиђајући у њ врдине његових заслужних предака постави га капетаном цеклинским, по смрти његовог чувеног стрица попа Стева — сенатора.

Год. 1858 учествовао у славној Греховачкој битци, као капетан са својим племеном, гдје је неколике турске главе посјекао. Међу његовим прибиљешкама, налази се о том сљедеће: „Кад је наша војска послата на Грахово у мјесецу априлу 1858 г. мој брат Перо био је онда црногорски кзетан у Цариграду и дозвољави да турска војска иде на Црну Гору, претвори се као непријатељ Њазу Данила и залска

Милутинов, Јован Савов и Јован Николчић по 50 н.; Милутинов Муратов 1 ф.; Јово Перов 50 н.; Ристо Илијин, гђа Новка З. Бешки, гђа Јана Ј. Бешки и гђа Госпава Бољевић по 1 ф.; гђа Драгуна Николина 50 н.; Симо Илијин, Јоле Радев, Милован Малишић, Јанко Филипов, Перша Бешки и Томо Станишин по 1 ф.; Радован Павићевић 50 н.; Пуњо Милованов и Томица Милованов по 1 ф.; Смајо Милованов 50 н.; Јован Веков и Гудо Вукаличин по 1 ф.; Максим Вукаличин 1 брава по Јован Вукотић 40 ока жита гђа Ружа Б. Божовић 2 ф.; Кујо Заљев, Перута Јокв, и гђа Ружа Радованова по 1 ф.; Стојан Ђурин 50 н.; Мато Павићев 2 ф.; Киња П. Бешки 1 ф.; Милован Микошић 2 ф.; Стако Шујов, Милован Мијајдов и Токо Заљев по 1 ф.; барјактар Рамо Вукаличин 2 ф.; Радоје Драгов, Милутинов Божов и Пунша Божов по 1 ф.; Пуљан Бајев, Марко Лазарев, Милош Митров, Саво Рајов и Милић Грушић по 50 н.; Перко Јакшић 1 брава, бар. Вукаличин Милутинов 1 ф.; Јанко Спајин, Лазар Драгов, Ђуро Рајов, Васо Марков, Милован Јакшић и Никола Јованов по 50 н.; Мргуд Милутинов, Шћепан Матков, Милош Муратов и Мирко Муратов по 1 ф.; Меша Богданов 3 ф.; Радивоје Филипов 1 ф.; гђа Јана Филипова 50 н.; Драгоје Нишин, Петко Вукотић и Нико Митров по 1 ф.; Милета Савов и Васо Мушићин по 50 н.; Ђоко Нишин и Јагош Шохов по 1 ф.; официр Перша Поничин 4 ф. подофицир Стано Поничин 2 ф. и 50 н.; Драгић Петров 2 ф.; Милија Малишин 1 ф.; Шћепан Максимов и Пајо Радосавов по 50 н.; Новица Гидов 1 ф.; Милош Перов 50 н.; Митар Паунов 1 ф.; Петко Горашев, Радоје Јанков, Видо Стојанов, Илија Стојанов и Радул Николчић по 50 н.; Илија Ђокв 1 ф.; Анто Пајов 2 ф.; Марко Станов 1 ф. и 50 н.; Мијајло Јакшић 1 ф.; Никица Рајов 1 ф. и 50 н.; Пејо Пајов, Ника Туцов, Милован Драгов и Васо Ђокв по 1 ф.; Пунша Сујов 1 ф. и 50 н.; Перша Вуков, Никола Крков, Радоје Ђокв, Новак Пуншин, Милија Јокићин, Петар Микошић и Милош Милетин по 1 ф.; Кићун Лекин 2 ф.; Никола Пајов 1 ф.; Паун Митов 1 брава, Илија Станојев 1 ф.; Радоје Микошић, Видо Стојанов, Петко Горашев и Радоје Јанков по 50 н.; Саво Радев 2 ф.; Никола Митров, Лањо Стојанов, Кијо Стојанов, Даго Кијов, Мисја Марков, Алекса Милутинов, Марко Драгов, Илија Томичин и Бојо Радојев по 1 ф.; Митар Ђуров 2 ф.; Видо Рајов, Новица Гидов и Филип Јанков по 1 ф.; Ђека Шохов, Веко Мујов, Милош Кусанов и Радован Јованов по 1 ф. и 50 н.; Велиша Токов 1 ф.; Перо Стеванов 1 ф. и 50 н.; Томо Тодоров, гђа Секица Станова и гђа Зака Јакшина по 50 н.; гђа Дука Першићна 1 ф.; гђа Јагода Маркова и гђа Јаница Перова по 50 н.; гђа Мируна Савова 1 ф.; гђа Зака Радева 50 н.; Никола Матов и Милија Малишин по 1 фиорин.

Свега: фиор. 441'90; ока ж. 40; бр. 3; Од прије: ф 22953'43; ока ж. 16036; брава 75; Укупно: „ 23395'33; „ „ 16076; „ 78. Пела 1.

(Наставиће се.)

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

КРОНБЕРГ, 18 фебруара. — Краљ Едуард отпутовао је натраг у Лондон.

ПАЗИЗ, 18 феб. — Лубет је примио у званичној аудјенцији новог њемачког посланика Радолица.

ЛОНДОН, 19 феб. — Краљ Едуард је стигао.

МАДРИД, 19 феб. — Алкарага одклонио је од себе састав новог министарства. Регенткиње хоће да ријешти кризу без промјене политике, и препоруча министарство концентрације конзервативне.

СОФИЈА, 19 феб. — Министарство је састављено. Каравелов предсједништво и финансио, Михајил Сарафов унутрашњости, Данејев иностраних дјела, Радев правосуђа, Славејков наставе, Белнов грађевина, Лудеванов трговине и привреде, Пашићев рата.

БЕЧ, 21 феб. — Сукоби између чешких и њемачких радикалаца опет су прекинути сједницом у рајхсрату, која се опет мирно наставила.

МАДРИД, 21 феб. — Сагаста се примио да састави ново министарство.

МАДРИД, 22 феб. — Министарство је састављено овако: Сагаста предсједништво, Алмодовар иностраних дјела, Вејлер рата, Морет унутрашњости.

ОПОРТО, 22 феб. — Мала група каменовала је завод језуитски. Двојица су уапшени. Војска стоји у приправности. Сада влада мир.

БРЕМЕ, 22 феб. — Возећи се у колима па станицу жељезничку Цар Вилхелм био је рањен у јабучицу комадом гвожђа што је бацио на њега неки Вајланд, који је био одма ухваћен. Цар је наставио пут.

— Вајланд је епилептичан. Одговара помучено.

БЕРЛИН, 22 фебруара. — Рапа Цара Вилхелма је дуга четири сантиметара а дубока до кости. Цар је провео ноћ доста добро. Опће стање задовољава.

БЕРЛИН, 23 феб. — Цар Вилхелм ће бити принуђен по свој прилици да не излази из собе за двије недјеље.

РИМ, 23 феб. — Занардели је изјавио у камари, да ће посветити напоре либералној политичкој реформи, објавио је више предлога пореских реформи и завршио је, да ће влада понудити уговоре, придружујући се дјелу мира и његујући срдачне односе са свим државама.

СОФИЈА 23 феб. — Кињаз је отворио сабрање простоним говором, велећи да нови кабинет има задатак, да уведе равнотежу у буџету и да ријешти финансијску кризу. Влада ће улагати све напоре да утврди везе са ослободитељском Русијом, и развијаће односе са свима државама особито са сусједима.

БРЕМЕ 23 феб. — Утврђено је, да је Вајланд луд.

БРЕМЕ, 14 фебруара. — Исљеђење против Вајланда отпочето, и као да се отеривају политички мотиви. Вајланда ће ставити у дом умоболних ради прочања његовог душевног стања.

Англо-бурски рат.

ЛОНДОН, 17 фебруара. — „Делињус“ дознаје, да је Бота попустио да се преда са њеким условима. Преговори нијесу још довршени.

ЛОНДОН, 21 фебруара. — Националисти нијесу дали у доњој кући да се прими кредит од 17 милиона. Најприје су били позвани на ред, па су искључени из сједнице, али нијесу хтјели изаћи, опирајући се. Треба ло је звати полицију, која их је 11 силом одвела. За тим је кредит примљен.

ЛОНДОН, 22 фебруара. — Балфур је изјавио, да ће поднијети гредлог, да они посланици, који нијесу хтјели оставити сједницу, буду искључени из цијелог засједања.

ПРЕТОРИЈА, 22 фебруара. — Милнер је стигао и заузео послове административне колоније Трансвала и Орањеривера.

ПРЕТОРИЈА, 23 феб. — Нада се, да ће Бури узети иницијативу, да постигну услове мира. Држи се да ће ратовање одма свршити.

ЛОНДОН, 24 феб. — Китченер је телеграфовао, да су Бури ударили на Лихтенбург, али су били одбијени. Инглески су изгубили 2 официра. 14 момака мртвих и 20 рањених. Генерал бурски Салијор (?) погинуо.

Догађаји у Китају.

ЛОНДОН, 17 феб. — „Рајтер“ доноси из Тјенчина, да је Њемачка изјавила Китају, да нема закључавати специјалне уговоре са другим државама, док Китај не испуни своје обавезе према укупности држава.

БЕРЛИН, 17 феб. — Валдерзе јавља из Пекина, да се пјешадија кољичка из Тјенчина срела са Китајцима код Хункјатшанга. Китајци су изгубили 100 мртвих, Њемци два рањена.

ПАРИЗ, 20 феб. — Делкасе је изјавио у камари, да велики војнички поход против Китаја није пројектирао у споразуму држава, и да

Француска у њему неће учествовати без важних узрока, која је најавила изазвала бурно одобравање.

ЛОНДОН, 20 феб. — „Тајмс“ доноси из Пекина, да се држи, да ће Китај, у пркос приговора њеких држава, потписати уговор са Русијом.

ПЕКИН, 22 фебруара — На позив Ли-Хунг-Чанга да се напусте нови походи, Валдерзе је одговорио, да се не може обвезати, али да је готов узети одговорност, ако Китајска и боксерска војска умирује.

Објава.

Управа Италијанског Паробродарског Друштва „Puglia“ јавља, да је од 7 марта по новом учињена сљедећа промјена у распореду пловитбе друштвених параброда.

Параброди ће долазити у Пристан Барски у 3 сах. п. подне сваког четвртка и истога дана у 5 сах. у вече одлазити за Бриндизи, гдје ће присјевати у петак у јутро у 6 сах и одатле ће даље предузимати своју досадању пругу за Тријесте и Млетке. Исти распоред вриједи и за повратак.

Цетиње, 22 фебруара 1901.

УПРАВА ПОШТА И ТЕЛЕГРАФА.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поводом смрти сина незабојног

БОЖИДАРА

који премину 9 фебруара, молимо да приме сви наши учесници у жалости вјечиту благодарност.

Благодаримо команднијеру Гигији, оф. Велиши Беговићима, који дођоше из Подгорице на спровод.

Благодарност нека је персоналу окр. суда, опшњеском суду и цијелом грађанству оба пола, као: свјошћеницима, учитељима, ђацима, који корпоративно бише при спроводу.

Хвала многобројним покајницима из околине. — Благодаримо докторима: Празнићу и Огњеновићу на цијеном њиховом труду.

У срдцу нам стоје многобројна брвојавна саучешћа, као и писмоша, на чему остајемо свима благодарни.

Одзив наше жалости, с најдубљом благодарношћу упућујемо свакемо ономе, ко ма у ком дјелу нам указа саучешће.

Данилов град, 18/II 1901.

Ожалошћени:

ћед: поп Јован; отац: учитељ Лазар; мати: Ђегна; брат: Мокчије; сестра: Милева — Јовановић

Број 18 (1—1)
119

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашега добровољаца и никад непрежаљенога оца брата и стрица, барјактара баталциона

МАРКА КОЈИЧИНА БОНОВИЋА,

који се преселио у вјечност 17 фебруара ове године, најтоплије захваљујемо г. бригадиру војводи Машу Ђуровићу, г. командир Марку Вукановићу, г. подкомандиру Васу Бокану, мјесном свештенству, официрима, барјактарима и свој браћи пријатељима и познаницима, који су га испратили до вјечне куће.

Ожалошћена браћа: Боновича.

Ј. Б.

Број 19 (1—1)
63

Објава.

Овим се износи на јавну продају кућа синова пок. Илије Милутића, заједно са свим њеним правима, која се налази у овој вароши у улици „Баја Цивљанина“ под број 54.

Ко би ишту желио купити нека се пријави потписатој Управи 15. Марта тек. год. на 4 уре после подне, кад ће се кућа уступити понудници највише цијене, ако цијена буде прилична.

Број 122.

Цетиње, 19 Јануара 1901.

Управа

Општине Вароши Цетиња.

Број 9 (3—4)
72

На знање.

Стају, 15 рала земље, 3 липњачка горе у Веље поље под сами Умноболни дом на рокове продавам из слободне руке. Ко би желио купит, нека ми се пријави.

Даниловград, 2 фебруара 1901.

Кијо Јовићевић.

Број 15 (3—3)
34

Објава.

И по трећи пут износи се на јавној продаји кућа госп. кап. Апанције Милачића, постојећа у овој вароши.

Продаја исте биће 1. Маја ове године. Ко би је желио купити нека се помоћутога дана, ради погодбе, пријави потписатој Управи, али без обзира на услове плаћања, изишнене објаве ове Управе од 22 Децембра прошле године број 2954, јер су они поништени.

Број 423.

Цетиње, 22. Фебруара 1901.

Управа

Општине вароши Цетиња.

Број 20 (1—4)
71

Објава.

Кућа покојне Миме Јовове, постојећа на Цетиње у „Китунској Улици“, Број 133., износи се на продају.

Ко би речену кућу желио купити, нека се ради погодбе пријави потписатој Управи 15. Априла ове године.

Број 374.

Цетиње, 15. Фебруара 1901.

Управа

Општине Вароши Цетиња.

Број 21 (1—3)
44

Објава.

Продајем својевољно моју кућу налазећу се у овој вароши у „Китунској улици“ број 58.

Ко би желио ишту купити, нека се ради погодбе пријави потписатоме.

Цетиње,

Алекса В. Мартиновић.

Број 22 (1—2)
30

ОБЈАВА.

Кућу моју двокатну од шест и по метара дужине у Мандића махали у Подгорици, продајем за 500 фиорина. Ко потписатоме дадне готов новац кућа се томе уступа.

П. Радчевић.

Број 23 (1—5)
30